

D-DIMER KAO BILJEG UPALE U PACIJENATA S REUMATOIDNIM ARTRITISOM D-DIMER AS A MARKER OF INFLAMMATION IN PATIENTS WITH RHEUMATOID ARTHRITIS

Samir Mehmedagić¹, Indira Melezović¹, Mensud Ćosić², Amra Mehmedagić³

¹Klinika za bolesti srca, krvnih žila i reumatizam, Klinički centar univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

²Medicinski fakultet univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

³JU Domovi zdravlja kantona Sarajevo, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Uvod. Reumatoidni artritis (RA) je sistemska autoimuna bolest karakterizirana upalom i proliferacijom sinovije, destrukcijom zglobne hrskavice i kosti sa smjenom perioda egzacerbacije i remisije. Poznato je da je RA povezan sa poremećajem koagulacije, a jedan od glavnih faktora u koagulacionoj kaskadi jeste fibrinogen. D-dimer je najčešće korišteni razgradni produkt fibrinogena koji odražava aktivaciju koagulacionog sistema. Uglavnom se povezuje sa akutnim trombotskim incidentima, ali se u posljednje vrijeme sve češće dovodi u vezu i sa upalnim stanjima.

Cilj: Cilj ovog istraživanja je provjeriti da li D-dimer možemo smatrati markerom upale te utvrditi njegovu povezanost sa ostalim laboratorijskim parametrima inflamacije kod pacijenata sa RA.

Ispitanici i metode. U retrospektivnoj opservacionoj studiji prikupljeni su podaci za 50 pacijenata sa RA koji su primljeni na Kliniku za bolesti srca, krvnih žila i reumatizam KCUS u periodu od januara 2022. do jula 2024. godine. Pacijenti koji su imali druge autoimune bolesti, maligna oboljenja, infekcije te nepotpune laboratorijske nalaze su isključeni iz studije. Za procjenu povezanosti varijabli primijenjena je Spearmanova korelacijska analiza. Statistički značajnom smatrana je dvosmjerna P vrijednost manja od 0.05.

Resultati: Od ukupnog broja ispitanika njih 40 su bile žene, a 10 muškarci sa prosječnom starosti od 61.6 godina. Među ispitanicima njih 86% je imalo povišene vrijednosti D-dimera u krvi (>0.55 mg/L) sa medijanom od 1.32 mg/L (interkvartilni raspon: 0.77-2.56). Nakon izvršene korelacijske analize uočili smo da D-dimer pozitivno korelira sa: CRP, SE i brojem trombocita ($p < 0.001$) te je negativna korelacija uočena sa vrijednostima željeza ($p < 0.05$) i brojem leukocita ($p < 0.001$). Nismo utvrdili statistički značajnu korelaciju sa: fibrinogenom, feritinom, vitaminom D, brojem eritrocita i količinom hemoglobina.

Zaključak. Korelacije D-dimera sa ostalim laboratorijskim parametrima sugeriraju da se D-dimer može smatrati upalnim markerom kod pacijenata sa RA. Također, ova studija je pokazala da kod pacijenata sa povišenim vrijednostima D-dimera moramo diferencijalno dijagnostički razmišljati o autoimunim oboljenjima kao što je RA.

Ključne riječi: D-dimer, reumatoidni artritis, upala, reumatologija

E-pošta glavnog autora: samir.mehmedagic@bih.net.ba

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa